

Начало > Търсене на практикуващи юристи > Видове юридически професии

Видове юридически професии

В рамките на различните правни и съдебни системи на държавите — членки на Европейския съюз (ЕС), съществува широка гама юридически професии като адвокати, нотариуси, съдии, прокурори и съдебни изпълнители. Лицата, упражняващи юридически професии, не се наричат по един и същи начин във всички държави членки и тяхната роля и статут могат да се различават значително между отделните държави членки.

Настоящата страница предоставя обща информация относно (ролята и функциите на) различни юридически професии.

Моля, изберете флага на съответната държава, за да получите подробна национална информация.

Ако имате нужда да се консултирате с юрист или да намерите такъв в някоя държава — членка на Европейския съюз, можете да посетите раздела „Намиране на...“

Въведение

Правото на Европейския съюз не регулира условията за упражняване на юридическите професии, с изключение на тази на адвокатите. Юридическите професии обикновено се регулират на национално равнище. Въпреки че между тях може да има естествени прилики, те се различават значително между отделните държави, тъй като обикновено представляват продължение на древни традиции. Комитетът на министрите на Съвета на Европа е издал няколко препоръки относно юридическите професии. Една от тези инициативи се отнася до упражняването на адвокатската професия. Друга се отнася до независимостта на съдиите. Препоръките на Съвета на Европа и друга информация в тази област могат да бъдат намерени на неговия [уебсайт](#).

В допълнение [Европейската конвенция за правата на човека](#) предвижда, че всяко лице, обвинено в извършване на престъпление, има правото да се защитава лично или да ползува адвокат по свой избор или, ако не разполага със средства за заплащане на адвокат, да му бъде предоставена безплатно служебна защита, когато го изискват интересите на правосъдието. Тази разпоредба се отнася основно за наказателни дела, но [Европейският съд по правата на човека](#) (ЕСПЧ) е разширил нейното приложно поле с цел тя да обхваща и граждански дела.

Съдии

Съдията, или съдебният арбитър, е главно длъжностно лице, което председателства съд, самостоятелно или като част от съдебен състав. Правомощията, функциите, методът на назначаване, дисциплината и обучението на съдиите се различават значително между отделните юрисдикции. Съдията е като рефер в игра и провежда съдебния процес безпристрастно и в открито съдебно заседание. Съдията изслушва всички свидетели и разглежда всякакви други доказателства, представени от страните по делото, оценява надеждността на страните и след това се произнася по съответния въпрос въз основа на своето тълкуване на закона и своята лична преценка.

Можете да намерите повече информация за тази професия на следните уебсайтове:

[Асоциация на европейските административни съдии](#) (AEAJ),

[Асоциация на съдиите и прокурорите от Европейския съюз](#) (EJPA),

[Международна асоциация на съдиите](#) (по-специално европейския раздел),

[Европейски съдии за демокрация и свобода](#) (MEDEL).

Прокурори

При наказателни производства прокурорската служба или прокуратурата изпълнява много важна роля. Системите на държавите членки са много различни по отношение на ролята, задачите и правомощията на прокурорите.

Съдебни служители

Функциите и наименованията на длъжностите на съдебните служители могат да бъдат най-различни, като например: „Greffier“ във Франция и „Rechtspfleger“ в Германия.

Освен това изпълняваните от тях функции се различават значително в отделните правни системи — подпомагане на дейността на съда или прокуратурата, управление на съдилищата, отговорности по определени производства. В зависимост от това в коя държава упражняват дейността си, те трябва да са завършили курс на обучение по право, могат да предоставят правни консултации и/или им се осигурява продължаващо обучение.

Поради функциите си по осигуряване на приема на пострадалите лица и обвиняемите, и на цялостната ефикасност на съдебната система, те изпълняват важна роля в системата на съдилищата.

Членовете на тази професия са представлявани на европейско равнище от [Европейския съюз на съдебните секретари](#), неправителствена организация, която обединява професионални сдружения от няколко държави. Целите на Европейския съюз на съдебните секретари включват участие в създаването, разработването и хармонизирането на законодателството на европейско и международно равнище; работа с европейските институции; представителство на професионалните интереси на нейните членове и популяризиране на професията в интерес на подобряване на функционирането на съдебната система.

Съдебни изпълнители

Професията съдебен изпълнител се урежда от законодателството на съответната държава членка и нормативната уредба е различна в отделните държави членки.

Лицата, упражняващи тази професия, са представлявани на европейско равнище от [Международния съюз на съдебните изпълнители](#) (UIHJ).

Целта на UIHJ е да представлява своите членове в международни организации и да гарантира сътрудничество с национални професионални органи. Съюзът работи за подобряване на националното процесуално право и международните договори и полага всички усилия за насърчване на идеи, проекти и инициативи за подпомагане на напредъка и издигането на независимия статут на съдебните изпълнители..

[Европейската камара на съдебните изпълнители](#) (чието съкращение на френски език е CENJ) също представлява съдебните изпълнители.

Камарата е сдружение с нестопанска цел по белгийското право, чиято дейност се състои в насърчване на съдебните изпълнители да се включват по-активно в съгласуваните действия на юристите в европейския дебат.

Адвокати

Ролята на адвоката, независимо дали се изпълнява от физическо лице, юридическо лице или от държавата, е на доверен съветник и представител на клиента, на професионалист, уважаван от трети страни, и на задължителен участник в справедливото правораздаване.

Въплъщавайки всички тези елементи, адвокатът, който вярно служи на интересите на своя клиент и защитава неговите права, също изпълнява функциите на адвокат на обществото, изразяващи се в: предотвратяване и избягване на конфликти; гарантиране на разрешаването на

конфликтите в съответствие с възприетите принципи на гражданското, публичното и наказателното право и при отчитане на съответните права и интереси; насърчаване на развитието на правото и защита на свободата, справедливостта и върховенството на закона.

В своята дейност адвокатите се ръководят от професионални организации или органи в рамките на своята държава членка — адвокатските колегии — които са отговорни за установяването на правила за професионално поведение и за осъществяването на дисциплинарната отговорност на адвокатите.

Правото на Европейския съюз не регулира условията за упражняване на юридическите професии. Все пак [Директивата от 1998 г.](#) установява условията, при които един адвокат, който е квалифициран в дадена държава членка, може да упражнява постоянно своята професия в друга държава членка.

Адвокатите са представлявани на равнище ЕС от [Съвета на адвокатурите и правните общества в Европа](#) (CCBE) - международно сдружение с идеална цел, учредено през 1960 г. То служи за връзка между ЕС и националните адвокатски колегии в Европа по всички въпроси от взаимен интерес, свързани с упражняването на адвокатската професия.

Нотариуси

Нотариусите са практикуващи юристи, специализирани и упълномощени да действат по определени правни въпроси. По силата на своите задачи и отговорности, нотариусите изпълняват важна роля в държавната законодателна власт в 22-те държави членки, чийто правен ред е основан на римското гражданско право. Ирландия е единствената юрисдикция по общото право в Европейския съюз и в нея също съществува професията на нотариуса, чиято дейност обхваща широк кръг от правни услуги и чиито функции и правомощия се упражняват основно във връзка с правни актове и инструменти с приложение в чужбина. Нотариусите имат важна роля в международния търговски и стопански обмен на своята страна.

Задачите на нотариуса по-специално са:

изготвяне на частни споразумения и консултиране на страните, съблюдавайки задължението за справедливо третиране на всяка една от тях. При изготвянето на официални документи нотариусът е отговорен за законността на тези документи и за съветите, които предоставя. Той следва да уведомява страните за значението и последиците на задълженията, които те поемат;

изпълнение на нотариалните актове, които изготвя. Нотариалният акт може да бъде вписан непосредствено в официалните регистри или изпълнен, ако една от страните не спазва своите задължения, без предварителната намеса на съдия;

изпълнение на ролята на арбитър, който безпристрастно и при строго спазване на закона позволява на страните да постигнат взаимно приемливо споразумение.

Нотариусите са публични длъжностни лица — държавите делегират част от публичната власт, за да им позволят да изпълняват задачи, свързани с предоставянето на публична услуга — упражняващи функциите си в рамките на независима професия.

Нотариусите са длъжни да пазят професионална тайна. Условията за достъпа до професията на нотариуса са подобни на тези за магистратите, като нотариусът се ползва в същата степен от независимост, постоянно назначение, безпристрастност, правомощия за вземане на решения и изпълнимост на неговите действия; освен това върху неговата дейност се упражнява надзор от съответното правосъдно министерство.

Има приблизително 35 000 нотариуси във всички 22 държави членки на Европейския съюз, чиито правни системи са основани на римското гражданско право.

При взаимоотношения с европейските институции нотариусите в юрисдикциите в ЕС, основаващи се на римското гражданско право, са представлявани от [Съвета на нотариатите от Европейския съюз](#) (CNUe), който бе учреден през 1993 г. CNUe представлява нотариатите на всички държави — членки на ЕС, в които е следван моделът на професията на нотариуса, повлиян от римското гражданско право: Австрия, Белгия, България, Хърватия, Чешката република, Естония, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения и Испания. Ирландия има свой собствен национален представителен орган, но в международен план, тя се представлява от „Нотариалния форум на Обединеното кралство и Ирландия“ (UK and Ireland Notarial Forum).

Последна актуализация: 17/11/2021

Тази страница се поддържа от Европейската комисия. Информацията на тази страница не отразява задължително официалната позиция на Европейската комисия. Комисията не поема никаква отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. За да се запознаете с правилата относно авторското право за страниците на ЕС, моля прочетете правната информация.